

Ohje ravitsemus- ja terveystäiteasetuksen (EY) N:o 1924/2006 siirtymäajoista (artikla 28)

Ravitsemus- ja terveystäiteasetusta (EY) N:o 1924/2006 (jatkossa täiteasetus) on sovellettu 1.7.2007 lähtien. Asetuksen artikla 28 antaa kuitenkin pitkiä siirtymäaikoja asetuksen edellyttämien muutoksien toteuttamiseksi käytännössä. Elintarvikealan toimijan on pystyttävä osoittamaan valvontaviranomaiselle, että siirtymäajan edellytykset täyttyvät.

1 Keskeiset päivämäärät ja vaatimukset

1.7.2007 alkaen

- Väiteasetuksen liitteessä lueteltuja ravitsemusväitteitä voi käyttää ainoastaan sellaisissa elintarvikkeissa, jotka täyttävät koostumukseltaan väitteen esittämiselle asetetut vaatimukset. Evira suosittelee liitteessä olevien väitesanamuotojen käyttöä. Mikäli käytetään muuta sanamuotoa, tulee sillä olla kuluttajalle oletettavasti sama merkitys.
- Sellaisia ravitsemusväitteitä, joita jäsenvaltioissa on käytetty kansallisten säännösten mukaisesti ennen 1.1.2006 ja jotka eivät sisälly liitteeseen, voidaan käyttää 19.1.2010 asti.
- Mikäli elintarvikkeesta esitetään ravitsemus- tai terveystäite, tulee ravintoarvomerkintä tehdä väiteasetuksen 7 artiklan mukaisesti.
 - Jos väite viittaa ravintoaineeseen tai muuhun aineeseen, joka ei sisälly ravintoarvomerkintään, tulee tämän aineen määrä tuotteessa ilmoittaa samassa kentässä ravintosisältöä koskevien tietojen kanssa.
 - Tarkempia tietoja ravintoarvomerkinnoista saa ravintoarvomerkinnoista annetusta MMM:n asetuksesta (588/2009) (jatkossa ravintoarvomerkintäasetus).
<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2009/20090588>
- Terveystäiteiden yhteyteen tulee liittää oheiset erityiset väiteasetuksen artiklan 10 mukaiset pakkausmerkinnät tai pakkaamattomien elintarvikkeiden esillepanoon tai mainostamiseen tulee sisältyä seuraavat tiedot:
 - maininta tasapainoisen ja monipuolisen ruokavalion ja terveiden elämäntapojen tärkeydestä;
 - kuinka paljon ja kuinka usein elintarviketta on nautittava väitetyn hyödyn saamiseksi;
 - tarvittaessa huomautus henkilöille, joiden olisi vältettävä elintarvikkeen nauttimista; ja
 - asianmukainen varoitus niissä tuotteissa, joiden liiallisesta nautimisesta todennäköisesti aiheutuu terveystäite.
- Juomiin, jotka sisältävät alkoholia yli 1,2 tilavuusprosenttia, ei saa liittää terveystäitteitä. Ravitsemusväitteiden osalta sallitaan ainoastaan väitteet, joissa viitataan vähäiseen alkoholipitoisuuteen tai alkoholimäärän vähentämiseen tai energian määrän vähentämiseen

Ravitsemus- ja terveystieteiden laitoksen (EY) N:o 1924/2006 siirtymäaioista

- Lisää tietoa saa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolta (Valvira), jonka toimialueeseen alkoholijuomien valvonta kuuluu.
- Artiklassa 12 kiellettyjä väitteitä ei saa esittää. Kiellettyjä väitteitä ovat:
 - väitteet, joissa esitetään, että elintarvikkeen nauttimatta jättämisellä voi olla terveystieteiden vaikutuksia;
 - väitteet, joissa mainitaan painonpudotuksen nopeus tai määrä;
 - väitteet, joissa viitataan yksittäisten lääkäreiden tai terveydenhuollon ammattihenkilöiden suosituksiin ja muiden kuin 11 artiklassa tarkoitettujen lääketieteen ja ravinto- ja ravitsemusalan ammattilaisia edustavien kansallisten järjestöjen tai terveysalan yleishyödyllisten järjestöjen suosituksiin.

19.1.2010 alkaen

- Sellaisten kansallisesti hyväksytyjen ravitsemusväitteiden käyttö tulee lopettaa, jotka eivät ole sisällytetty väiteasetuksen liitteeseen. Vain sellaisia ravitsemusväitteitä voi käyttää, jotka sisältyvät väiteasetuksen liitteeseen, mikäli elintarvike täyttää koostumukseltaan väitteen esittämiseksi asetetut vaatimukset.
- Hyväksytyt ravitsemusväitteet on julkaistu komission ylläpitämässä rekisterissä http://ec.europa.eu/food/food/labellingnutrition/claims/community_register/health_claims_en.htm. Mahdolliset muutokset ja lisäykset hyväksytyihin ravitsemusväitteisiin päivitetään myös kyseiseen rekisteriin.
- Tiettyjen ravitsemusväitteiden käytön edellytyksenä oleva 'merkitsevä määrä ko. ravintoainetta' perustuu ravintoarvomerkitäasetuksessa (588/2009) annettuihin vuorokautisen saannin vertailuarvoihin.

31.1.2010 alkaen

- Väiteasetuksen 13(3) artiklan mukaan yhteisön hyväksytyjen väitteiden luettelo tullaan julkaisemaan 31.1.2010 mennessä. Arvioitavien terveystieteiden suuren määrän vuoksi luettelo ei kuitenkaan julkaista kerralla, vaan komissio valmisteleo terveystieteiden päätöksiä sitä mukaan kuin EFSA antaa väitteistä lausuntoja.
- EFSA antoi lausuntonsa ensimmäisistä artiklan 13(1) mukaisista terveystieteiden väitteistä lokakuussa 2009. Nämä väitteet ja niiden käytön edellytykset tultaneen liittämään yhteisön rekisteriin alkuvuodesta 2010. Terveystieteiden väitteitä lisätään rekisteriin, kun niistä on tehty päätöksiä. Hylätyille artiklan 13(1) mukaisille väitteille perustettaneen oma rekisteri.
- Ensimmäiset artiklan 13(5), 14(1)(a) ja 14(1)(b) mukaiset terveystieteiden väitteet, sekä hyväksytyt että hylätyt, on lisätty komission ylläpitämään rekisteriin lokakuussa 2009.
http://ec.europa.eu/food/food/labellingnutrition/claims/community_register/health_claims_en.htm

Ravitsemus- ja terveystuoteasetuksen (EY) N:o 1924/2006 siirtymäajoista

- Muita kuin artiklan 14(1)(a) mukaisia terveystuotteita saa käyttää toimijan omalla vastuulla siihen asti, että hyväksymisestä tai hylkäämisestä on tehty päätös, edellyttäen, että väitteet ovat väiteasetuksen ja niihin sovellettavien kansallisten säännösten mukaisia. Sen jälkeen vain hyväksytyjä terveystuotteita voi käyttää annetuilla edellytyksillä. Tästä syystä markkinoilla tulee alkuvaiheessa olemaan samanaikaisesti liikkeellä sekä terveystuotteita, jotka vielä odottavat päätöstä, että komission asetuksella hyväksytyjä terveystuotteita. Hylätyille, muille kuin artiklan 14(1)(a) mukaisille väitteille, annettaneen 6 kk siirtymäaika.
- Terveystuote, joka viittaa yleisluontoiseen, täsmentämättömään hyötyyn yleisen terveyden tai terveyteen liittyvän hyvinvoinnin kannalta on sallittu vain, mikäli sen yhteydessä esitetään hyväksytyjen terveystuotteiden luetteloon kuuluva yksittäinen terveystuote.
- Graafista, kuvan tai symbolin muodossa olevaa esitystä, joka ovat tulkittavissa väitteeksi, voi käyttää vain, jos sen yhteydessä käytetään hyväksytyä ravitsemus- tai terveystuotetta (ottaen kuitenkin huomioon artiklan 28(4) mukainen menettely).
- Tavaramerkkiä tai tuotenimeä, joka voidaan tulkita väitteeksi, voi käyttää vain, jos sen yhteydessä esitetään hyväksyty ravitsemus- tai terveystuote. Kuitenkin, jos tavaramerkkiä tai tuotenimeä on käytetty jo ennen 1.1.2005, voi käyttöä jatkaa 19.1.2022 asti ilman, että niiden yhteydessä esitetään hyväksyty ravitsemus- tai terveystuote.

Elintarvikkeiden, joista esitetään väitteitä, tulee täyttää ravintosisältöprofiilien kriteerit 24 kk kuluttua siitä, kun ravintosisältöprofiilit ja niiden käytön edellytykset on hyväksytty. Ravintosisältöprofiilien määrittely on vielä kesken, eikä tässä vaiheessa voida tarkkaan sanoa, koska profiilit tulevat käyttöön. Ravintosisältöprofiilien vahvistumisen jälkeen Evira tiedottaa hyväksytyistä profiileista sekä toimijoilta edellytettävistä toimenpiteistä.

19.1.2022 alkaen

- Tuotenimiä ja tavaramerkkejä, jotka ovat olleet käytössä jo ennen 1.1.2005 ja jotka voidaan katsoa väitteiksi, voi käyttää, mikäli niiden yhteydessä esitetään hyväksyty ravitsemus- tai terveystuote.

Tuoteturvallisuusyksikkö

Ravitsemus- ja terveystuotteasetuksen (EY) N:o 1924/2006 siirtymäajoista

2 Eri väitetyyppien siirtymäajat

2.1. Ravitsemusväitteiden siirtymäajat

Väitetyyppi	Siirtymäaika	Säädösperuste
Ravitsemusväite	19.1.2010 alkaen sellaisten ravitsemusväitteiden käyttö on lopetettava, jotka eivät kuulu väiteasetuksen liitteeseen.	Artikla 28(3)

2.2. Artiklan 13 terveystuotteiden siirtymäajat

Väitetyyppi	Siirtymäaika	Säädösperuste
Ravintoaineen tai muun aineen vaikutusta kasvuun, kehitykseen ja elimistön toimintaa koskevat väitteet (artikla 13(1)(a)) =toiminnalliset väitteet	<p>Näitä terveystuotteita voi käyttää toimijan omalla vastuulla siihen asti, kunnes komissio hyväksyy tai hylkää väitteen, mikäli väitteet ovat väiteasetuksen ja niihin sovellettavien kansallisten säännösten mukaisia.</p> <p>Evira katsoo väitteiden olevan väiteasetuksen mukaisia, mikäli väitteet täyttävät väiteasetuksen II luvun yleiset periaatteet sekä III ja IV luvun erityiset edellytykset. (Lisätietoa http://www.evira.fi/portal/fi/elintarvikkeet/valvonta_ja_yritt_j_t/ravitsemus- ja_terveysvaitteet/ravitsemus- ja_terveysvaitteiden_kayton_periaatteet_ja_edellytykset/)</p> <p>Kansallisten säännösten mukaisuus tarkoittaa, että elintarvikkeesta esitettävien väitteiden tulee täyttää elintarvikelain (23/2006) 9 §:n mukaiset edellytykset.</p> <p>Väiteasetuksen artikla 28(5) ei erittele uusia tai vanhoja väitteitä siirtymäajan suhteen. Molempia voi käyttää siihen asti, että komissio antaa päätöksen niiden hyväksymisestä tai hylkäämisestä. Hylätyille väitteille annettaneen 6 kuukauden siirtymäaika.</p> <p>Evira suosittelee, että uuteen tieteelliseen tietoon perustuvilla väitteillä tai väitteillä, joille halutaan hakea tietosuojaa, elintarvikealan toimija hakee hyvissä ajoin hyväksyntää väiteasetuksen artiklan 13(5) mukaista menettelyä noudattaen.</p>	Artikla 28(5)
Psykologisia toimintoja ja käyttäytymistä koskevat väitteet (artikla 13.(1)(b))	Näiden väitteiden siirtymäaikamenettely on kuvattu artiklassa 28(6). Koska väitteet kerättiin Suomessa samalla tavalla kuin artiklan 13(1)(a)-väitteet, katsoo Evira, että niihin sovelletaan vastaavasti artikla 28(5):n mukaista siirtymäaikamenettelyä (ks. artiklan 13(1)(a) väitteiden siirtymäaikaohje).	Artikla 28(6) ja 28(5)

Tuoteturvallisuusyksikkö

Ravitsemus- ja terveystieteasetuksen (EY) N:o 1924/2006 siirtymäajoista

Laihtumista, painon kontrollointia, näläntunteen vähentymistä, kylläisyydentunteen lisääntymistä tai ruokavalion energiasisällön vähentymistä kuvaavat väitteet, sanotun kuitenkaan rajoittamatta direktiivin 96/8/EY soveltamista (artikla 13(1)(c))	Näiden väitteiden siirtymäaikamenettely on kuvattu artiklassa 28(6). Koska väitteet kerättiin Suomessa samalla tavalla kuin artiklan 13(1)(a)-väitteet, katsoo Evira, että niihin sovelletaan vastaavasti artikla 28(5):n mukaista siirtymäaikamenettelyä (ks. artiklan 13(1)(a) väitteiden siirtymäaikaohje).	Artikla 28(6) ja 28(5)
Uuteen tieteelliseen näyttöön perustuvat väitteet sekä väitteet, joille haetaan teollisoikeuden alaisten tietojen salaamista (artikla 13(5))	Näiden väitteiden siirtymäaikamenettely on kuvattu artikloissa 28(5) ja 28(6). Väitekohtaisissa päätöksissä hylätyille väitteille on annettu 6 kuukauden siirtymäaika.	Artikla 28(5) ja 28(6)

2.3. Artiklan 14 terveystieteiden siirtymäajat

Väitetyyppi	Siirtymäaika	Säädösperuste
Sairauden riskin (=riskitekijän) vähentämistä koskevat väitteet (artikla 14(1)(a))	<p>Näille väitteille ei ole siirtymäaikaa. Niitä ei voi käyttää ennen kuin niille on saatu väiteasetuksen mukainen hyväksyntä.</p> <p>Asetuksen soveltamisen jälkeen saa sairauden riskin (=riskitekijän) vähentämiseen viittaavia väitteitä käyttää vain, jos väite on saanut väiteasetuksen mukaisen hyväksynnän.</p> <p>Sellaisten elintarvikkeiden, jotka ovat saatettu markkinoille tai merkitty ennen 1.7.2007 ja joissa käytetään pakkausmerkinnöissä sairauden riskin vähentämistä koskevia väitteitä, kaupanpitoa voi jatkaa niiden viimeiseen sallittuun myyntipäivään asti, mutta ei enää 31.7.2009 jälkeen. Evira kuitenkin katsoo, että sairauden riskin vähentämiseen viittaavia väitteitä ei tällaisten elintarvikkeiden markkinointiaineistossa voi enää käyttää.</p>	Artikla 28(1)
Lasten kehitykseen ja terveyteen viittaavat väitteet (artikla 14(1)(b))	<p>Näitä terveystieteitä voi käyttää siihen asti, kunnes väitteitä koskevista hakemuksista on tehty päätös, jos niitä koskeva hakemus on jätetty 19.1.2008 mennessä. Jos terveystietettä ei hyväksytä, voi väitteen käyttöä jatkaa vielä 6 kuukautta päätöksen tekemisestä.</p> <p>Uusia lasten kehitykseen ja terveyteen viittaavia väitteitä, joista hakemusta ei ole jätetty määräaikaan mennessä, voi käyttää vasta sitten, kun ne on hyväksytty.</p>	Artikla 28(6)